

วิวัฒนาการของกฎหมายเครื่องหมายการค้า

1.1 วิวัฒนาการของกฎหมายเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศ

การใช้เครื่องหมายการค้ากับสินค้ามีมาตั้งแต่สมัยโรมันและกรีก โดยการขีดเขียนเครื่องหมายหรือรูปภาพลงบนสินค้า เพื่อให้ผู้ซื้อใช้เป็นสิ่งที่สังเกตจดจำสินค้านั้น ต่อมาในสมัยก่อนยุคอุตสาหกรรม ผู้ผลิตสินค้าที่ทำด้วยโลหะและโลหะอันมีค่าในอังกฤษ มักจะประทับหรือทำเครื่องหมายของตนกำกับลงบนโลหะที่ผลิตด้วยเสมอ ในระยะแรก ๆ นี้ ยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าให้ความคุ้มครองกับเครื่องหมายการค้า จึงเกิดการลอกเลียนแบบและแอบอ้างเครื่องหมายการค้าในสินค้าที่ได้รับความนิยมหรือความไว้วางใจจากผู้ซื้อ การเยียวยาในความเสียหายที่เกิดแก่เจ้าของสินค้า หรือเจ้าของเครื่องหมายการค้า จึงเริ่มพัฒนาขึ้น โดยเริ่มจากการวางหลักเกณฑ์ป้องกันมิให้มีการลอกเลียนแบบและแอบอ้างเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นและหลักเกณฑ์เช่นนี้ได้พัฒนามาเป็นกฎหมายเครื่องหมายการค้าในเวลาต่อมา ประวัติของกฎหมายเครื่องหมายการค้าเริ่มต้นในเยอรมัน ในราวศตวรรษที่ 17 เมื่อมีการออกข้อบังคับปรัสเซีย ในปี ค.ศ. 1847 อันเป็นข้อบังคับฉบับแรกที่ทำให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนและในปี ค.ศ. 1896 ได้มีการตรากฎหมายเครื่องหมายการค้าเพื่อให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าขึ้นอีกฉบับหนึ่ง ในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับที่เยอรมันได้ออกข้อบังคับปรัสเซียนั้น ในปี ค.ศ. 1857 ฝรั่งเศสได้ออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้าด้วย ส่วนในอังกฤษนั้น มีการพัฒนากฎหมายเครื่องหมายการค้าจากแนวคำวินิจฉัยของศาล กล่าวคือในปี ค.ศ. 1618 ปราบกคดีเครื่องหมายการค้าครั้งแรกในศาลอังกฤษคือคดี Southern v. How ซึ่งเป็นคดีที่พ่อค้าขายผ้าใน Blousetenthire ได้ทำการขายผ้าที่มีคุณภาพดี จนประชาชนในกรุงลอนดอนเพียงแต่เห็นเครื่องหมายการค้าบนผ้าก็จะซื้อผ้าทันที ศาลในคดีนี้ได้วินิจฉัยว่าหากมีผู้นำเครื่องหมายการค้าดังกล่าว ไปใช้กับสินค้าของตน จนประชาชนผิดพลาด

ซื้อสินค้านั้น ประชาชนที่ซื้อสินค้านั้นฟ้องร้องได้¹ คาวินิจัยของศาลคอมมอนลอว์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งของศาลแห่งแซนเซอร์เป็นการพัฒนาหลักการของกฎหมาย เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียง และเป็นการวางพื้นฐานที่ดีในหลักการดังกล่าวใน อังกฤษ ศาลคอมมอนลอว์จะเป็นผู้กำหนดค่าเสียหายทั้งหลาย ในขณะที่ศาลแห่ง แซนเซอร์จะเป็นผู้กำหนดวิธีการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับศาลคอมมอนลอว์นั้น เริ่มแรก พ่อค้าทั้งหลายได้รับความคุ้มครองโดยการกระทำที่เรียกว่า "Action for deceit" ในคดี โจทก์มีความจำเป็นที่จะต้องพิสูจน์ว่าจำเลยได้ ลอกเลียนเครื่องหมายของโจทก์โดยมีเจตนาฉ้อฉล และพิสูจน์ว่ามีผู้ถูกหลอกลวง โดยแท้จริง และโจทก์เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำนั้น ในคดีทั้งหลาย เช่นนั้น ศาลคอมมอนลอว์จะกำหนดค่าเสียหายให้แก่โจทก์ แต่จะไม่กำหนดวิธีการ เพื่อคุ้มครองประโยชน์แก่โจทก์ ในขณะเดียวกันนี้ ศาลแห่งแซนเซอร์ก็ได้เริ่มทำ การพิจารณาคดีซึ่งเป็น Action for deceit แต่ส่วนมากแล้วจะเป็นกรณีที่คดี ถูกจำหน่ายออกจากศาลคอมมอนลอว์แล้ว ซึ่งศาลแห่งแซนเซอร์จะเป็นผู้กำหนดวิธีการ เพื่อคุ้มครองประโยชน์เพิ่มเติมให้ หลังจากนั้นยังมีคดีเครื่องหมายการค้ากัน ต่อเนื่องมาตลอดโดยจะเห็นได้จากคดี Singleton V. Bolton ในปี ค.ศ. 1783 คดี Subex V. Sykes ในปี ค.ศ. 1824 คดี Singer Manufacturing Co. v. Loog ในปี ค.ศ. 1882 และในปี ค.ศ. 1838 มีคดีคือคดีระหว่าง Millington v. Fox (1838) My. & Cr. Lord Cottonham ได้ วินิจฉัยไว้ว่า จำเลยจะมีเจตนาที่เป็นกลฉ้อฉลหรือไม่นั้น ไม่ใช่เรื่องสำคัญ วิธีการเพื่อคุ้มครองประโยชน์น่าที่จะได้มีการกำหนดให้เพื่อเป็นการระงับการละเมิด

¹Tehehten N. Daruwalla, "THE ECONOMIC AND COMMERCIAL IMPORTANCE OF TRADEMARKS AND SERVICE MARKS." (paper presented at the Training Course on the Law and Administration of Trademarks, Canberra, November, 1985).

ในเครื่องหมายการค้า แม้ถึงว่าการละเมิดนั้นจะเกิดจากการไม่รู้และปราศจากเจตนาที่เป็นกลฉ้อฉลก็ตาม นับตามคำวินิจฉัยดังกล่าวคือน่าที่จะได้มีการยอมรับถึงสิทธิในทรัพย์สินซึ่งจะทำให้เกิดผลถึงการที่โจทก์สามารถก่อตั้งและเหนืออื่นใด คือโจทก์สามารถใช้เครื่องหมายการค้าได้

ภายหลังจากที่ได้มีคำวินิจฉัยในคดีระหว่าง Millington v. Fox แล้ว ศาลแห่งแซนเซอร์ได้พิจารณาเห็นว่า เครื่องหมายการค้าเป็นทรัพย์สินโดยสภาพ และพ่อค้าผู้ประทับตราเครื่องหมายลงบนสินค้าของตนย่อมมีสิทธิในเครื่องหมายนั้น สิทธิที่ได้รับมานั้นย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย และศาลแห่งแซนเซอร์ได้กำหนดวิธีเยียวยาแก้ไขที่คล้ายคลึงกันในทุกกรณี โดยวิธีการนี้เจ้าของทั้งหลาย จึงมีหลักประกันในการครอบครอง และใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินทั้งปวงของตนได้

ในคดีระหว่าง Hall v. Barrows (1863) 32 L.J. Chancery 548 Sir John Romilly ได้แสดงความเห็นของท่านดังต่อไปนี้

"กรณีเป็นที่เห็นได้ชัดจากคดีหลายคดีต่าง ๆ กันที่ได้มีคำวินิจฉัยแล้วว่า ผู้ผลิต ซึ่งได้ประทับตราสินค้าของตนด้วยเครื่องหมายที่มีลักษณะบ่งเฉพาะแต่เริ่มแรกย่อมมีสิทธิในเครื่องหมายของตนในทางกฎหมาย และสามารถดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากการที่ผู้อื่นนำไปใช้ได้ และกรณีก็ยังเป็นที่ชัดแจ้งว่าศาลเอ็ดเวิร์ดจะทำการระงับมิให้บุคคลอื่นทำการใช้เครื่องหมายเช่นนั้น"

มีคดีสำคัญหลายคดีที่ได้เดินตามแนวคำวินิจฉัยนี้เช่นคดีระหว่าง Ewing & Co. v. Grant, Smith & Co. (1864) 2 Hydes' Reports 185, คดีระหว่าง Mcandrew v. Basset (1864) 4 De G.J. & S. 380, และในคดีที่ต่างฝ่ายต่างฟ้องระหว่าง Maxwell v. Hogg : Hogg v. Maxwell (2867) L.R. 2 Chancery 307 ในคดีเหล่านี้และในคดีตั้งอีกหลายคดีได้มีการศึกษาอย่างสรุปไว้โดยท่านผู้พิพากษา S.M. Shah แห่งศาลสูงของบอมเบย์ ในคดีที่เรียกกันว่า คดี MONARCH กล่าวคือ คดีระหว่าง Consolidated Foods Corporation v. Brandon & Co. Pvt. Ltd. ซึ่งได้รายงานไว้

ในปี (1964) 66 Bom L.R. 612.

ในคดี MONARCH ศาลสูงแห่งบอมเบย์ได้วินิจฉัยว่า ในกรณีของเครื่องหมายที่มีลักษณะบ่งเฉพาะที่อยู่ในความหมายตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าของอินเดีย ค.ศ. 1958 สิทธิแต่ผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายดังกล่าวสามารถได้มาในทันทีที่เครื่องหมายนั้นถูกใช้อย่างเป็นเครื่องหมายการค้า อาทิเช่น ใช้โดยผู้ประกอบการการค้าในธุรกิจของเขาหรือเกี่ยวข้องกับสินค้าของเขาและไม่มีความเป็นที่ที่จะต้องพิสูจน์ถึงระยะเวลาของการใช้หรือขอบเขตของการค้านั้นเลย ดังนั้นหากเป็นที่ปรากฏว่าเครื่องหมายที่มีลักษณะบ่งเฉพาะเช่นนั้นถูกนำมาใช้โดยผู้ประกอบการการค้าอย่างเป็นทางการ เป็นเครื่องหมายการค้า โดยเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ของผู้นั้น แม้เพียงครั้งเดียว ก่อนที่ผู้ประกอบการค้ารายอื่นจะมีการใช้เครื่องหมายรายนั้นและหากไม่มีหลักฐานแสดงว่าผู้ประกอบการค้านั้นได้ละทิ้งเครื่องหมายของตนแล้ว ผู้ประกอบการค้าผู้นั้น ย่อมมีสิทธิตามพระราชบัญญัติในการยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายนั้นเป็นเครื่องหมายการค้าของตน และยังมีสิทธิที่จะคัดค้านค่าของจดทะเบียนของผู้ประกอบการค้ารายอื่น ที่มุ่งหมายที่จะจดทะเบียนเครื่องหมายนั้นในชื่อของตนด้วย

ศาลสูงแห่งบอมเบย์ยังได้วินิจฉัยต่อไปอีกว่า ผู้ประกอบการค้าจะได้มาซึ่งสิทธิในเครื่องหมายที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ เพียงใช้เครื่องหมายนั้นกับหรือเกี่ยวข้องกับสินค้าของเขาเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงระยะเวลาแห่งการใช้ และขอบเขตแห่งธุรกิจของผู้นั้นเลย ผู้ประกอบการค้าซึ่งเป็นผู้คิดค้นเครื่องหมายนั้น ย่อมมีสิทธิในการคุ้มครองในทันทีที่ของสิ่งนั้นมีคุณลักษณะที่สามารถซื้อขายได้และถูกปล่อยเข้าสู่ตลาด ในกรณีระหว่างคู่แข่งชั้นสองรายซึ่งต่างมีความต้องการนำเครื่องหมายนั้นมาใช้ ปัญหาทั้งหมดนี้อยู่ที่ว่าใครเป็นผู้นำมาใช้ก่อน ในการอ้างสิทธิเป็นเจ้าของเครื่องหมายนั้น ไม่มีควาจำเป็นที่สินค้าจะต้องมีชื่อเสียงในด้านคุณภาพภายใต้เครื่องหมายนั้น การใช้เครื่องหมายนั้นโดยแท้จริงภายใต้พฤติการณ์ในทางการค้า ซึ่งแสดงออกถึงเจตนาที่จะก่อตั้ง และใช้เครื่องหมายนั้นในฐานะเป็นเครื่องหมายการค้า เป็นข้อทดสอบประการหนึ่ง มากกว่าขอบเขตหรือระยะเวลาของการใช้ การใช้แบบง่าย ๆ การใช้ที่ไม่สม่ำเสมอหรือแบบทดลอง อาจไม่เพียงพอในการแสดงถึงเจตนาที่จะก่อตั้งเครื่องหมายในฐานะเป็นเครื่องหมายการค้าสำหรับสิน-

คำที่มีลักษณะบ่งเฉพาะได้ การจดทะเบียนตามกฎหมาย ก็ไม่ก่อให้เกิดสิทธิใหม่ใด ๆ ต่อเครื่องหมายที่อ้างแต่อย่างใด หรือไม่ก่อให้เกิดสิทธิใด ๆ ที่มากไปกว่าสิทธิที่มีอยู่แล้วตามกฎหมายคอมมอนลอว์หรือเอ็คควิตี้ โดยไม่ต้องจดทะเบียน การจดทะเบียนเพียงแต่ช่วยให้เกิดวิธีการเยียวยาแก้ไขซึ่งอาจจะใช้บังคับ และอ้างเอาได้ทั่วทุกรัฐเท่านั้น และการจดทะเบียนเป็นการก่อตั้งการบันทึกข้อเท็จจริงที่มีผลต่อสิทธิของเครื่องหมาย การจดทะเบียนโดยลาพังไม่ก่อให้เกิดเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายการค้านั้น เกิดมีขึ้นอย่างอิสระจากการจดทะเบียน ซึ่งเป็นเพียงสิ่งซึ่งให้ความคุ้มครองต่อไปภายใต้กฎหมายเท่านั้น สิทธิทั้งหลายตามกฎหมายระบบคอมมอนลอว์ ยังคงมีอยู่อย่างเต็มที่โดยไม่มีผลกระทบกระเทือนใด ๆ การก่อตั้ง และการใช้เครื่องหมายการค้าอยู่ในลำดับก่อนและสูงกว่าการจดทะเบียน

คดีของอังกฤษหรือของประเทศที่ใช้กฎหมายของอังกฤษที่ระบุไว้ข้างต้น ยกเว้นคดี MONARCH ล้วนแต่เป็นคดีที่เกิดขึ้นก่อนมีการตรากฎหมายเครื่องหมายการค้าเป็นลายลักษณ์อักษรในอังกฤษ กฎหมายลายลักษณ์อักษรฉบับแรกที่มีผลใช้บังคับในอังกฤษ คือ พระราชบัญญัติการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ค.ศ. 1875 พระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติว่า การจดทะเบียนสิทธิของผู้ประกอบการค้าที่จดทะเบียนเพื่อการใช้เครื่องหมายการค้าแต่เพียงผู้เดียว กับสินค้าในจำพวกซึ่งได้ขอจดทะเบียนและใช้ ควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถสรุปได้ถึงสิทธิเช่นนั้น ภายหลังจากระยะเวลาล่วงไปแล้วห้าปี ตราบเท่าที่เครื่องหมายการค้านั้นยังมีอยู่ในสมุดทะเบียน และผู้ค้ายังคงเป็นเจ้าของความนิยมในธุรกิจซึ่งเครื่องหมายนั้นถูกนำไปใช้ การจดทะเบียนไม่ใช่ข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ แต่พระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติไว้ว่า ภายในระยะเวลาหนึ่ง บุคคลหนึ่งบุคคลใดจะไม่มีสิทธิดำเนินคดีใด ๆ ต่อการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าของเขา เว้นเสียแต่ว่าเครื่องหมายการค้านั้นจะได้จดทะเบียน พระราชบัญญัติการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ค.ศ. 1875 ของอังกฤษฉบับนี้ ได้วางระบบในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยกำหนดให้เครื่องหมายการค้าที่จะนำมาจดทะเบียน ต้องมีลักษณะบ่งเฉพาะและผู้ที่จะใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าว

พระราชบัญญัติแห่งปี ค.ศ. 1875 นี้ ไม่ได้ให้สิทธิเพิ่มเติมใด ๆ ให้แก่ผู้ประกอบการค้าในเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน นอกเหนือไปจากสิทธิในเครื่องหมายการค้าของผู้ค้าที่ศาลแห่งแซนเซอริ์ได้ระบุไว้แล้ว ในปี ค.ศ. 1877 โดยพระธรรมนูญศาลของอังกฤษ เขตอำนาจในการพิจารณาของศาลคอมมอนลอว์และศาลแห่งแซนเซอริ์ได้รวมเข้าด้วยกันเพื่อศาลคอมมอนลอว์จะสามารถประสาทความยุติธรรมในคดีที่เห็นสมควรได้

ต่อมาในปี ค.ศ. 1883 อังกฤษได้ตรา Trademarks Act ออกมาใช้บังคับและยกเลิก Trademarks Registration Act ค.ศ. 1875 เสีย ในกฎหมายฉบับใหม่ได้บัญญัติให้เครื่องหมายการค้าที่จะจดทะเบียนได้ให้ครอบคลุมถึงคำที่คิดขึ้น (fanciful word) และในปี ค.ศ. 1985 อังกฤษได้ตรา Trade marks Act ขึ้นมาอีกฉบับหนึ่งโดยวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าที่จะขอจดทะเบียนว่าจะต้องเป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่เหมือน หรือคล้าย หรือลวง สาธารณชนให้สับสนหลงผิดกับเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น และวางหลักเกณฑ์ให้สามารถนำเครื่องหมายที่ตั้งใจจะใช้เป็นเครื่องหมายการค้าให้จดทะเบียนได้เช่นเดียวกับเครื่องหมายการค้าที่ได้ใช้มาแล้วและวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว แต่เจ้าของไม่ได้ใช้ (Non-Use) ภายใน 7 ปี รวมทั้งการเพิกถอนเครื่องหมายการค้าที่ไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะด้วย ในที่สุดเมื่อปี ค.ศ. 1938 อังกฤษได้ตรา Trademarks Act ค.ศ. 1938 ซึ่งมีผลบังคับใช้ถึงปัจจุบัน

สำหรับสหรัฐอเมริกา ได้นำบรรทัดฐานในคดี Millington v. Fox ซึ่งศาลอังกฤษได้ตัดสิน ในปี ค.ศ. 1838 มาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคดีเครื่องหมายการค้าของสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้มีการยึดถือมาจนถึงปัจจุบัน ต่อมาในปี ค.ศ. 1870 สภาคองเกรสได้ออกกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้าฉบับแรกคือ The Federal Trademarks Statute และอีก 11 ปีต่อมาในปี ค.ศ. 1881 ได้มีการออกกฎหมายฉบับใหม่ขึ้นบังคับใช้ แต่อย่างไรก็ดี ในปี ค.ศ. 1905 ได้มีการออกกฎหมายฉบับใหม่ขึ้นใช้บังคับและยกเลิกกฎหมายฉบับเดิม กฎหมายที่ออกใหม่ในปี ค.ศ. 1905 นี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี ค.ศ. 1920 และ ค.ศ. 1946 ซึ่งการแก้ไขครั้งหลัง นับได้ว่าเป็นการแก้ไขครั้งสำคัญ โดยมีการออกเป็น

กฎหมาย (Trade Marks Act) (Lanham Act) โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน ค.ศ. 1947

1.2 วิวัฒนาการของกฎหมายเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย

กฎหมายเครื่องหมายการค้าของไทยนั้น มีการพัฒนาขึ้นมาในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์เท่าที่ปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เครื่องหมายการค้าเข้ามามีบทบาทในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 เป็นต้นมา² ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะประเทศไทยได้มีการติดต่อเจริญสัมพันธ์ไมตรีทางการทูต และทางด้านการค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง พ่อค้าชาวต่างประเทศก็ได้นำเอาสินค้าของตนที่ประทับตราเครื่องหมายการค้าของตนไว้เข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยมากขึ้นเป็นลำดับ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าเครื่องหมายการค้าเป็นเรื่องที่คนไทยรู้จักกันมานานพอสมควรแล้ว ในปี พ.ศ. 2453 ประเทศไทยได้จัดตั้ง "หอทะเบียนเครื่องหมายการค้า" สังกัดในกระทรวงเกษตรราธิการขึ้น หอดังกล่าวมีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า สำหรับกฎหมายคุ้มครองสิทธิเครื่องหมายการค้าของไทยฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติลักษณะเครื่องหมายแลยี่ห้อการค้า พุทธศักราช 2457 ซึ่งมีชื่อในภาษาอังกฤษว่า "LAW ON TRADEMARK AND TRADE NAME OF B.E. 2457" พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ถูกตราขึ้นใช้โดยมีเหตุผลปรากฏในคำปรารภว่า "...ด้วยเวลานี้การค้าขายซึ่งเกี่ยวกับนานาประเทศย่อมแผ่ไพศาล และเจริญยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอันมากแล้ว เกิดมีคดีพิพาทกันขึ้นด้วยเครื่องหมายและยี่ห้อการค้าขายเนื่อง ๆ ทรงพระราชดำริให้เห็นว่าเป็นเวลาสม

²ชาญชัย ศิลาคารุ, "เครื่องหมายการค้ากับการลงสาธารณชน", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 6.

ควรที่จะมีกฎหมายสำหรับจดทะเบียนเครื่องหมายและยี่ห้อการค้าขายให้เป็นที่ระ-
 วังคดีพิพาทในเรื่องนี้ได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้
 สืบไป....." การบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการรับจด
 ทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้ประกอบการค้าไว้เป็นสำคัญ จะเห็นได้ว่าเจต-
 นารมณ์ของกฎหมายปี 2457 นี้ ได้พิจารณาเอาแนวโน้มของข้อพิพาทเกี่ยวกับ
 เครื่องหมายการค้าขึ้นมาเป็นข้อพิจารณาที่สำคัญ จึงได้ตรากฎหมายนี้ขึ้นเพื่อระงับ
 ข้อพิพาท และคดีพิพาทที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าที่อาจจะเกิดขึ้นจึง เป็นเรื่อง
 เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าเป็นหลักสำคัญ

เมื่อธุรกิจการค้ามีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น การพัฒนาการด้านเครื่อง
 หมายการค้าของไทย ได้เริ่มมีการพัฒนาในรายละเอียดมากขึ้นเป็นลำดับ ในปี
 พ.ศ. 2466 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระบรมราชโองการ
 ให้ตั้งกรมทะเบียนการค้า โดยได้โอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าให้มา
 สังกัดที่กรมทะเบียนการค้า งานทางด้านเครื่องหมายการค้าของกระทรวง
 เกษตรธิการจึงถูกโอนมาขึ้นกับกรมทะเบียนการค้านับแต่นั้นมา รายละเอียด
 บรากรตามประกาศพระบรมราชโองการตั้งกรมทะเบียนการค้า และตั้งที่ปรึกษา
 กฎหมายแห่งสภาเผยแพร่พาณิชย์เมื่อ พ.ศ. 2466 ³

ในปี พ.ศ. 2474 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
 (รัชกาลที่ 7) ได้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าขึ้นเรียกว่าพระ-
 ราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474 เพื่อใช้บังคับกับกรณีเครื่องหมายการค้า

³ "ประวัติกรมทะเบียนการค้า : ประกาศพระบรมราชโองการตั้งกรม
 ทะเบียนการค้า และตั้งที่ปรึกษากฎหมายแห่งสภาเผยแพร่พาณิชย์, วารสารกรม
 ทะเบียนการค้า " ฉบับที่ 1 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2526) : หน้า 5-10.

คำโดยเฉพาเจาะจง หลักการและบทบัญญัติในกฎหมายฉบับนี้ได้มีการร่างขึ้นตาม
 แนวกฎหมายเครื่องหมายการค้าอังกฤษ คือ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าปี
 ค.ศ. 1905 (Trademark Act 1905)⁴ และได้รับอิทธิพลจากกฎหมายจารีต
 ประเพณีโดยนำเอาหลักกฎหมายจารีตประเพณีเกี่ยวกับการลงขาย (Passing-
 off) มาบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย รวมทั้งหลักการใช้โดยสุจริตของ
 เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนที่ใช้มาก่อนผู้ที่ได้จดทะเบียนเครื่องหมาย
 การค้านั้นไว้⁵ พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติลักษณะเครื่อง
 หมายและยี่ห้อการค้าขาย พ.ศ. 2457 เสีย และได้ปรับปรุงระบบการจดทะเบียน
 เครื่องหมายการค้า และการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าให้สมบูรณ์มากขึ้น ซึ่ง
 ปรากฏตามเหตุผลของการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ดังคำปรารภของพระราช-
 บัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2475 ว่า "โดยที่ทรงพระราชดำริให้เห็นสมควร
 จัดให้มีการคุ้มครองอุตสาหกรรมและพาณิชย์และยังความสุจริตในพาณิชย์กรรมให้มั่น
 ขึ้น" พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2475 ฉบับนี้ ได้มีการแก้ไขเพิ่ม
 เต็ม 2 ครั้ง กล่าวคือ ได้แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าแก้ไขเพิ่ม
 เต็ม พ.ศ. 2476 และต่อมาโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 3)
 พ.ศ. 2504 ซึ่งได้ยกเลิกพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.
 2476 เสีย และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474
 อีกหลายมาตรา

⁴ ชาญชัย ศิลาคารุ, "เครื่องหมายการค้ากับการลงสาธารณชน",

หน้า 7.

⁵ เสาวลักษณ์ จุลพงศธร, "ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิใน
 เครื่องหมายการค้า", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชานิติศาสตร์ บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530), หน้า 8.

เมื่อพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474 ใช้บังคับมาจนถึง
 ประมาณปี พ.ศ. 2513 กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ได้คิดริเริ่มที่จะ
 ปรับปรุงกฎหมายเครื่องหมายการค้าใหม่ โดยมีการเริ่มทำการศึกษากฎหมายใน
 รายละเอียดในปีดังกล่าว กรมทะเบียนการค้าได้ชี้แจงหลักการและเหตุผลในการ
 เสนอปรับปรุงกฎหมายเครื่องหมายการค้าไว้ว่า ". . . โดยที่พระราชบัญญัติเครื่องหมาย
 การค้า พ.ศ. 2474 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลากว่า 50 ปีแล้ว บทบัญญัติต่างๆ
 จึงล้าสมัยไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน และไม่สามารถให้ความคุ้มครอง
 แก่ผู้ประกอบการค้าและประชาชนผู้บริโภค ได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ
 กระทรวงพาณิชย์ได้พิจารณาทบทวนแล้ว จึงเห็นสมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติดัง
 กล่าวเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น" ๕ หากพิจารณาหลักการและเหตุผลของกรม
 ทะเบียนการค้าข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความคิดบางส่วนดังกล่าวมีส่วนมาจากการ
 เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยที่เพิ่มมากขึ้น การขยายตัวทางธุรกิจ
 การค้า และโดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจส่งออกสินค้าเติบโตขึ้นอย่างมาก มีความ
 หลากหลายในประเภทของธุรกิจการค้า ชนิดของสินค้าและบริการเพิ่มพูนมากขึ้น
 อย่างรวดเร็วอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจการค้าประเภท
 บริการ การให้คำปรึกษา การให้ความรับรองคุณภาพของสินค้าและบริการ การ
 เติบโตขึ้นของกลุ่มธุรกิจการค้า กลุ่มบริษัท การถ่ายทอดเทคโนโลยี การอนุญาต
 ให้ใช้ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ การอนุญาตให้ใช้
 ความรอบรู้และเทคนิคทางการค้า (know-how) ความเติบโตทางเศรษฐกิจและ
 การพัฒนาทางธุรกิจการค้าที่กล่าวมานี้มีผลทำให้พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า
 พ.ศ. 2474 ที่ได้ใช้มาแล้วถึง 60 ปีล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์และ

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, "หนังสือของสำนักนายกรัฐมนตรีที่
 นร. 0203/15758 เรื่อง พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า รับทที่ 48/2530,"
 31 สิงหาคม 2530.

ความต้องการในปัจจุบันอีกต่อไป จึงเป็นเหตุให้มีการเตรียมการยกร่างพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าขึ้นใหม่กันมาอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยอุปสรรคบางประการจึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าฉบับใหม่ไม่สามารถผ่านออกมาเป็นกฎหมายได้ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2534 ร่างพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าฉบับใหม่นี้จึงผ่านการพิจารณาของรัฐสภาและมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535

1.3 วิวัฒนาการของระบบเครื่องหมายการค้า

เครื่องหมายการค้า มีการวิวัฒนาการมาตามรายละเอียดที่ได้กล่าวถึงในบทที่ 1.1 ซึ่งเป็นการวิวัฒนาการของเครื่องหมายการค้าในส่วนของกฎหมายในต่างประเทศ และในบทที่ 1.2 ซึ่งเป็นการวิวัฒนาการของเครื่องหมายการค้าในส่วนของกฎหมายในประเทศไทย ในบทนี้ ผู้เขียนเห็นว่าหากไม่ทำการศึกษาถึงการวิวัฒนาการของระบบเครื่องหมายการค้าของโลกนี้แล้ว จะไม่สามารถเข้าใจถึงความเป็นไปในความคิดของผู้ปฏิบัติทั้งหลาย ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้าในโลกนี้ ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นแล้วว่า ธุรกิจการค้าของโลกปัจจุบัน เริ่มมีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปเป็นลักษณะของธุรกิจที่ครอบคลุมทั่วโลก การประกอบธุรกิจ, เครื่องหมายการค้า และตัวสินค้า สามประการนี้ดูจะไม่อาจแยกออกจากกันได้ ในธุรกิจยุคปัจจุบันและเมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของโลก จะเห็นได้ว่า ประเทศในหลาย ๆ ประเทศในโลกนี้มีการรวมตัวเป็นกลุ่มการค้ามากขึ้น เช่น กลุ่มประชาคมยุโรป, NAFTA, AFTA เป็นต้น ในอดีตที่ผ่านมา มีประเทศในหลาย ๆ ประเทศในโลกนี้ เคยอยู่ใต้อาณัติคมของประเทศอังกฤษ, ประเทศฝรั่งเศส, ประเทศสเปน และประเทศโปรตุเกส มาก่อน การเป็นอาณัติคมของประเทศเหล่านี้ทำให้มีการนำแนวความคิดทางกฎหมายและวิธีปฏิบัติของเครื่องหมายการค้าไปใช้บังคับ ประเทศที่ไม่เคยตกเป็นประเทศอาณัติคมของประเทศดังกล่าวข้างต้นมาก่อน เช่น ประเทศไทย ก็มีการผสมผสานแนวความคิดทางกฎหมาย และวิธีปฏิบัติของเครื่องหมายการค้าของประเทศอื่นมาใช้บ้าง สิ่งเหล่านี้ ทำให้เกิดการวิวัฒนาการในด้านระบบเครื่องหมายการค้าขึ้น

ปัจจุบันนี้หากจะแบ่งระบบเครื่องหมายการค้าในโลกนี้ออก จะสามารถ

เห็นได้ว่ามีระบบที่โลกปัจจุบันใช้กับเครื่องหมายการค้าอยู่ 2 ระบบใหญ่ คือระบบการใช้เครื่องหมายการค้า และระบบการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ระบบเครื่องหมายการค้าแต่ละระบบมีวิวัฒนาการมาอย่างไรนั้น และมีประเทศใดบ้างที่ใช้ระบบเครื่องหมายการค้าใด จะได้ศึกษาไว้ข้างท้ายนี้

ก. ระบบการใช้เครื่องหมายการค้า

ระบบการใช้เครื่องหมายการค้า เป็นระบบหนึ่งซึ่งให้ความคุ้มครองแก่เครื่องหมายการค้าและอาจกล่าวได้ว่า ระบบการใช้เครื่องหมายการค้าเป็นรากฐานแห่งการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้า ที่ได้มีการใช้ในทางการค้าอย่างแท้จริง ระบบการใช้เครื่องหมายการค้ามีรากฐาน และแนวความคิดมาจากการพิจารณาถึงบทบาทและหน้าที่ของเครื่องหมายการค้าเป็นสำคัญ ในการให้ความคุ้มครองแก่เครื่องหมายการค้าดังกล่าวข้างต้นมีหลักว่า เพียงแต่ได้มีการใช้เครื่องหมายการค้าตามบทบาทและหน้าที่ของเครื่องหมายการค้าเท่านั้น ก็ถือว่ามีผลสมบูรณ์ในการพิจารณาให้ความคุ้มครองแก่เครื่องหมายการค้านั้นแล้ว และหากเครื่องหมายการค้าใดไม่มีการใช้เลย ก็ย่อมไม่สามารถทำให้ประชาชนทราบถึงความมีอยู่ของเครื่องหมายการค้านั้นได้

ในปัจจุบันนี้ มีหลายประเทศที่ใช้ระบบการใช้เครื่องหมายการค้าเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อให้ความคุ้มครองแก่เครื่องหมายการค้า ระบบการใช้เครื่องหมายการค้าถือหลักเกณฑ์ที่ว่าเมื่อได้มีการใช้เครื่องหมายการค้าก็เพียงพอที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแล้ว ประเทศที่จัดอยู่ในกลุ่มของประเทศที่ใช้ระบบการใช้เครื่องหมายการค้า ได้แก่ อัลบาเนีย แอนติกัว ออสเตรเลีย บาฮามัส บาห์เรน บังคลาเทศ บาร์บาโดส เบอร์มิวดา โบพูทธาสุวานา หมู่เกาะบริติชเวอร์จิน บรูไน บูร์นดี แคนาดา ไชปรัส ไคมินิกา ฟิจิ แกมเบีย กานา กูยาน่า ไฮติ ฮ็องกง อินเดีย อินโดนีเซีย อิรัก ไอร์แลนด์ อิสราเอล จาไมกา จอร์แดน เคนยา ลิคเค่นส์ไตน์ มาลาวี มาเลเซีย มอลต้า เมารีเชียส โมนาโก มงค์เซอร์เรท เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ ไนจีเรีย ปากีสถาน ปานามา ปาปัวนิวกินี ฟิลิปปินส์ เพอร์โตริโก โรดีเชีย รวานดา เซนต์คริสโตเฟอร์ นิวิส เซนต์ลูเชีย ซีเชสล์ เซียร์ราลีออน สิงคโปร์ อัฟริกาใต้ นามิเบีย ศรีลังกา สุรินัม

สวิสเซอร์แลนด์ แทนซาเนีย ไทย ทรานส์ไก ตรินิแดด ตูนิเซีย หมู่เกาะเตอร์กส์ และไคคอส อูกานดา อังกฤษ สหรัฐอเมริกา เวเนซุเอลา ซามัว และแซมเบีย

ประเทศที่ใช้ระบบการใช้เครื่องหมายการค้าเป็นครั้งแรก (First User) หรือสิทธิที่ใช้เครื่องหมายการค้านี้มาก่อน (Prior User) เช่น สหรัฐอเมริกาได้ถือหลักเงื่อนไขสำคัญของการใช้เครื่องหมายการค้ามาก่อน เป็นเงื่อนไขในการพิจารณาในการให้ความคุ้มครองในตัวเครื่องหมายการค้า นั้น ๆ ระบบการใช้เครื่องหมายการค้าก่อให้เกิดผลในทางกฎหมายหลายประการที่สำคัญ คือ ผลในการให้ความคุ้มครองแก่เครื่องหมายการค้า ในทันทีที่ได้ยื่นเครื่องหมายการค้ามาใช้ในทางการค้า ทั้งนี้โดยไม่จำเป็นต้องมีการจดทะเบียนก่อนแต่อย่างใด การใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าวข้างต้น ท้าได้โดยการประทับหรือตีพิมพ์เครื่องหมายการค้าไว้ลงบนตัวสินค้าหรือในการโฆษณาหรือโดยวิธีการใด ๆ ที่จะทำให้ประชาชนได้ทราบถึงความมีอยู่ของเครื่องหมายการค้า นั้น แต่อย่างไรก็ดี ระยะเวลาที่มีการใช้ก็เป็นหลักเกณฑ์สำคัญข้อหนึ่งในการพิจารณาถึงการให้เครื่องหมายการค้า นั้นด้วย ปัญหาส่วนใหญ่ของระบบการใช้เครื่องหมายการค้าของแต่ละประเทศ อยู่ที่ข้อพิจารณาถึงอาณาบริเวณที่ความคุ้มครองควรครอบคลุมถึง ในข้อนี้มีแนวคิดว่าการพิจารณาควรขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงของเครื่องหมายการค้าแต่ละตัว โดยพิจารณาว่าเครื่องหมายการค้า นั้นได้ถูกนำมาใช้ในวงกว้างเพียงใดและเป็นที่ยอมรับกันโดยสาธารณชนมากน้อยเท่าใด ปัญหาข้อนี้ในปัจจุบันสามารถหาข้อยุติได้ง่ายกว่าในอดีต ทั้งนี้ เป็นเพราะการค้าในโลกปัจจุบันของแต่ละองค์กรมีการพัฒนาไปในจุดที่สามารถทำให้ธุรกิจครอบคลุมได้ทั่วโลก (Globalization) ปัญหาของระบบการใช้เครื่องหมายการค้าในปัจจุบัน จึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการคุ้มครองเครื่องหมายการค้า เพื่อให้มีผลครอบคลุมให้ทันกับธุรกิจที่ขยายตัวไปครอบคลุมทั่วโลกดังกล่าวข้างต้น

ข. ระบบจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ระบบจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า (REGISTRATION SYSTEM) มีรากฐาน และความเป็นมาจากแนวความคิดในเรื่องหลักประกันในทางกฎหมาย แนวความคิดดังกล่าวมีการพัฒนามาจากความคิดว่า เมื่อเจ้าของเครื่องหมายการค้า

คำททาการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของตนเสียก่อน ที่จะเริ่มใช้เครื่องหมายการค้านั้น เพื่อให้เครื่องหมายการค้านั้นได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เจ้าของเครื่องหมายการค้าย่อมจะมีความเชื่อมั่นตลอดไปในการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ของตน เพื่อให้เครื่องหมายการค้าของตนที่จดทะเบียนไว้เป็นที่รู้จักต่อสาธารณชน ประเทศที่ใช้ระบบนี้ ได้แก่ ออสเตรเลีย ออสเตรเลีย อาเจนติน่า ออสเตรเลีย บาห์เรน เบนเนลักซ์ โบลิเวีย บราซิล บัลกาเรีย ชิลี สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐจีน ไคล์มเบีย คอสตา ริกา คิวบา เช็กโกสโลวาเกีย เดนมาร์ค โดมินิกัน พลัสบิลิค เอกวาดอร์ อียิปต์ เอลซัลวาดอร์ ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมัน กรีกร กัวเตมาลา กินี ฮอนดูรัส ฮังการี ไอซ์แลนด์ อิหร่าน อิตาลี ญี่ปุ่น เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ คูเวต เลบานอน ลิเบีย ไลบีเรีย เม็กซิโก สาธารณรัฐประชาชนมองโกเลีย โมร็อกโค เนปาล นิคารากัว นอร์เวย์ ปารากวัย เปรู โปแลนด์ โปรตุเกส กาตาร์ ราสอัลไคมา โรมานีเย ซาอุดีอาราเบีย ไชมาเลีย สเปน ชูดาน สวีเดน ซีเรีย แทนเจียร์ไซน ไตโก ตุรกี รัสเซีย อูรุกไว เวเนซุเอล่า สาธารณรัฐอาหรับเยเมน ยูโกสลาเวียและแซร์

ประเทศส่วนมากที่ใช้ระบบการให้ความคุ้มครองแก่เครื่องหมายการค้าด้วยวิธีจดทะเบียน ถือหลักเกณฑ์ว่าบุคคลใดที่ยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นครั้งแรกและมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นผู้ที่มีสมควรได้รับการพิจารณา ให้ถือเป็นผู้จดทะเบียนรายแรกในเครื่องหมายการค้าที่ยื่นคำขอจดทะเบียนนั้น นอกจากนี้ยังมีหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยกฎหมายบัญญัติให้เจ้าของเครื่องหมายการค้า เริ่มททาการใช้เครื่องหมายการค้าที่ได้รับจดทะเบียนไว้ ภายในกำหนดระยะเวลาหนึ่ง หลังจากที่มีการรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้ารายนั้น ๆ แล้ว วัตถุประสงค์ของหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีไว้ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในลักษณะกัณสิทธิ์ของบุคคลอื่นที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้นโดยไม่มีเจตนาที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้นจริง ๆ ในปัจจุบันนี้ได้เป็นที่ยอมรับกันว่า ระบบการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เป็นระบบที่ง่ายต่อการพิจารณาปัญหาเรื่องการให้ความคุ้มครองแก่เครื่องหมายการค้า และเป็นระบบที่มีความสะดวกกว่าระบบการใช้เครื่องหมายการค้ามาก เพราะระบบนี้ถือว่าเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วเท่านั้นจึงจะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย ความคุ้มครองดังกล่าวครอบคลุมในดินแดนของประเทศที่รับจดทะเบียน โดยมีผลเริ่มให้ความคุ้มครองนับ

แต่วันที่ที่ได้รับจดทะเบียนเป็นต้นไป ซึ่งสามารถตรวจสอบได้โดยง่ายจากทะเบียน
 ผลดีของระบบการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คือ ประโยชน์ซึ่งประชาชนทั่ว
 ไปโดยส่วนรวมได้รับ เนื่องจากประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบความมีอยู่ และ
 ความคุ้มครองของ เครื่องหมายการค้าจากทะเบียนเครื่องหมายการค้าได้ ข้อแตกต่าง
 ต่างข้อนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับตรวจสอบเครื่องหมายการค้าในระบบการใช้
 เครื่องหมายการค้าแล้ว จะเห็นได้ว่าระบบการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้ามี
 ความสะดวกสบายในการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่ายกว่าของระบบการใช้เครื่อง
 หมายการค้า

ในประเทศที่ใช้ระบบการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า การจะได้มา
 ซึ่งสิทธิแต่ผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายการค้า สามารถกระทำได้ด้วยวิธีการจด
 ทะเบียนเครื่องหมายการค้า การพิจารณาในการรับจดทะเบียนจะพิจารณาโดยไม่
 คำนึงว่าเครื่องหมายการค้าที่ยื่นขอจดทะเบียนนั้นจะได้มีการใช้มาก่อนหรือไม่ แต่
 อย่างไรก็ตาม ก็ได้มีการวางหลักเกณฑ์ให้มีการคำนึงถึงสิทธิของผู้ใช้เครื่องหมาย
 การค้าเป็นครั้งแรกด้วยโดยให้ผู้ใช้เครื่องหมายการค้ารายแรก (First User)
 ซึ่งเป็นผู้ประกอบการการค้า และได้ใช้เครื่องหมายการค้าในทางการค้ามาก่อน
 ผู้อื่น มีสิทธิที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้น แม้ว่าอาจจะไม่ได้ทำการจดทะเบียนไว้ก็
 ตาม และมีสิทธิในประการอื่นอีก เช่น สิทธิในการให้รับจดทะเบียนก่อน หรือสิทธิ
 ในการฟ้องคดีในกรณีการลวงขาย (Passing Off) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เครื่อง
 หมายการค้า นั้น จะต้องเป็นที่รู้จักและได้มีการนำมาใช้อย่างกว้างขวางด้วย นอก
 จากจากนี้ยังมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้มีการจดทะเบียนในฐานะเป็นผู้มีสิทธิใช้
 ร่วมกัน (Concurrent Use) อีกด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย